

Koolituse korraldamist toetab Euroopa Liit Eesti riikliku mesindusprogrammi 2010 – 2013 raames

ANDRAGOOGIKA

*Täiskasvanu õppimine ja õpetamine
koolitusel
Mikroõpe*

Kristiina Krabi
Tallinna Ülikool

Andragoogika osakond

Õpe, õpetamine ja õppimine

- Õpe on õppimise ja õpetamise koostoimel toimuv eesmärgi- ja sihipärane protsess õppija arenguks ja õppimiseks.
- Õpetamine kui õppimiseks ja arenguks eelduste loomine.
- Õppimine on kogemusele tähenduse loomine, et kujuneks teadmised, väärtused, hoiakud, oskused.

Õppes tehtavad valikud

Valiku alus

Õpetamisest lähtuv (õpetava inimese kogemusest, mugavusest, teema valdamisest)

Õppimisest lähtuv (õppija, grupi, õpetava inimese)

Ainesest lähtuv

Muu

Andragoogilised põhimõtted õppes

- võimalus õppijale kogemuse aktiveerimiseks ja analüüsiks;
- võimalus õppijale iseseisvaks mõtlemiseks ja teadmiste loomiseks;
- võimalus õppijatele koostööks ja aktiivseks tegutsemiseks

(Jõgi ja Lõhmus, 1996, 54)

Koolitus

- Täiskasvanute koolitus on organiseeritud õpe, mille käigus täiskasvanud arendavad oma võimeid ja/või parandavad erialaseid, kutse-, ametialaseid oskusi.

Koolitusprotsess

kavandamine

- koolitusvajadus,
- koolituse eesmärk,
- sihtgrupp (õppijad),
- koolituse sisu,
- meetodid, võtted, materjalid,
- ressursid

läbiviimine - õppimiseks tingimuste loomine

- algusfaas – eesmärgistamine, kokkulepped, soojendus grupile, teemale
- põhifaas
- lõppfaas – kokkuvõtteid - õpitu sõnastamine

hindamine

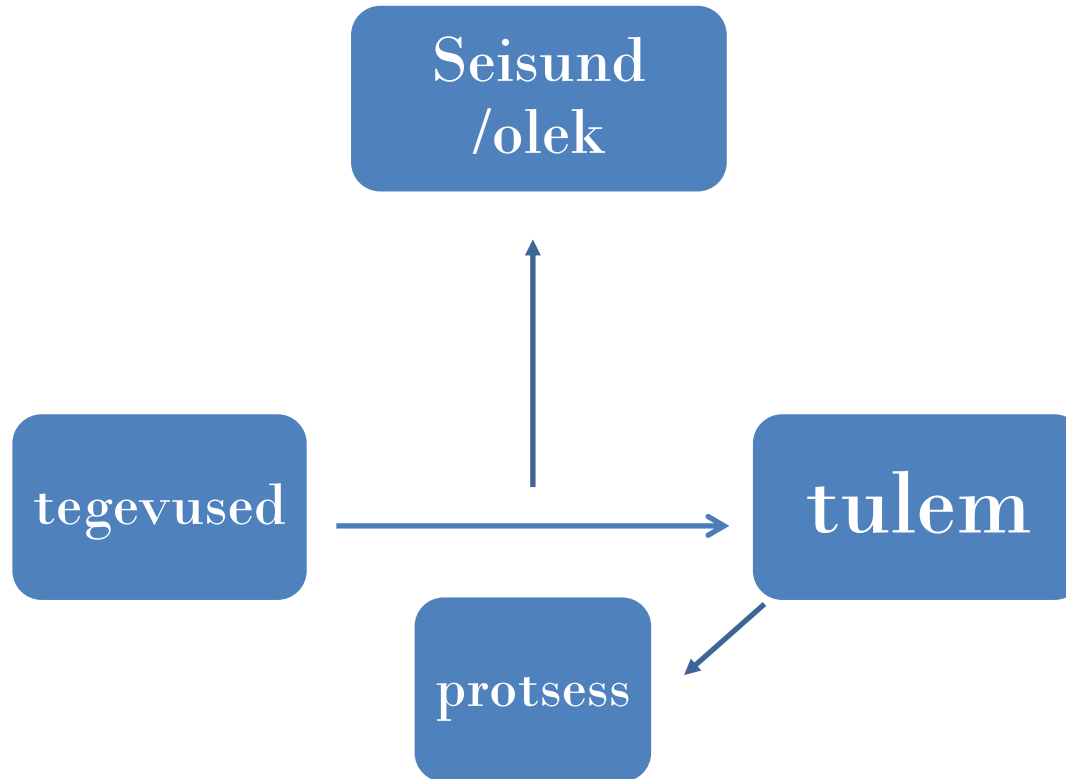
- mõju ja teostus

Siht, eesmärk, õpiväljund

- **siht** – kujutlus otstarbekaks peetavast suunast, millel on vaja olla kogu aeg.
- **eesmärk** - kujutlus tulevikust, mille saavutamiseks inimene rakendab tahet ja aega (seisund, kvalifikatsioon – teadmiste, oskuste, kogemuste tervik?)
- **õpiväljund, tulem?** Milles õpitu avaldub?

(Vooglaid)

Eesmärkide hierarhia

(Vooglaid)

Bloomi taksonoomia ja sellest lähtuvad tegevused õppe eesmärgistamiseks

kombineeri, avasta, võta roll, seadista, hinda, ennusta, sekku, kirjuta, muuda, loo, kavanda, organiseeri, arenda, planeeri, kujutle, püstita hüpotees, projekteeri...

loomine

Nimeta, sõnasta ümber, illustreeri, kirjelda, selgita, seosta, küsi, määratle, ennusta, kaitse, erista, üldista, võta kokku, laienda, vaatle, kuula...

meelde-
jätmine ja
mõistmine

arutle, väitle, otsusta, vali, võrdle, hinda, kritiseeri, seosta, võta kokku, võta oma seisukoht, põhjenda, järjestaja, lahenda...

hinda-
mine

rakenda-
mine

rakenda, muuda, vali, tõlgenda, modelleeri, joonista, näita, too näiteid, klassifitseeri, kogu, valmista, tee, nimeta, konstrueeri, õpeta, simuleeri, eksperimenteeri...

analüüsi-
mine

Analüüsi, uuri, kategoriseeri, jaga, vastanda, erista, vali, too välja, võrdle, uuri, leia osad...

Mikroõpe

- Mikroõpe on õppemeetod, mis võimaldab koolitajal õppe läbiviimise kaudu õppida toetama teiste õppimist.
- Mikroõpe toimub lühendatud ajaperioodi vältel praktiliselt õpet läbi viies ning keskendudes mingi aspekti õppimisele.
- Mikroõpe koosneb: õppe kavandamisest, läbiviimisest ja analüüsimisest.

Ajalugu

- Mikroõpet on kasutatud õpetajakoolituses
- Algus: 1960. aastate alguses ja keskel Dwight Alleni ja ta kolleegid, Stanford õpetajahariduse projekt (Politzer, 1969)

Mikroõppe võimalus

- Kavandada, märgata, mõtestada ja harjutada andragoogilise lähenemise võimalusi õppimise toetamisel.
- Erinevate õppimise toetamise võimaluste kogemine.
- Turvaline eksperimenteerimine, õppimise toetamise harjutamine.
- Tagasisidestamise mõtestamine ja harjutamine erinevatest perspektiividest.
- Eneseanalüüsi oskuste kujunemine.
- Õppimise toetamise võimaluste arendamine.

(Kuhn, 1968; Higgeins, Nicholl, 2003; Mahiroglu, 1996; Gozutok, 1990; Yildirim, 1997; Erisen, 2001)

Võimalikud eesmärgid enda kui koolitaja õppimiseks

- Mikroõppes palutakse, et määratled oma õppimise eesmärgi, see aitab teistel ja sul endal hiljem õpet analüüsida.
- Andragoogiliste põhimõtete rakendamine
- Sisu ja vorm (õppijatele asjakohane, struktureeritud, eesmärgi, sisu ja vormi sidusus, algus ja lõpp, üleminekud, tähenduslikud ja selged õpieesmärgid, ajakasutus, rütm)
- Suhtlemine õppijatega (kontakt, mõjus)
- Õppevahendite otstarbekohasus (jaotlehed, tahvel, powerpoint, näitvahendid vmt.)
- Nt selgitada ideed kahel erineval viisil, harjutada õppe alustamise võimalusi või lõpetada, diskussiooni juhtimise harjutamine vmt

Analüüsi alus – andragoogiline lähenemine õppele

- Sinu eesmärgid, mida püstitasid enda kui koolitaja ja õppija õppimisele.
- Vastavus andragoogilistele põhimõtetele
 - võimalus õppijale kogemuse aktiveerimiseks ja analüüsiks;
 - võimalus õppijale iseseisvaks mõtlemiseks ja teadmiste loomiseks;
 - võimalus õppijatele koostööks ja aktiivseks tegutsemiseks

Mikroõpe (a 40 min)

1. *Õppe ettevalmistus* – eesmärk, millele soovid keskenduda ja mida ootad ka tagasisidestamisel
2. *Õppe läbiviimine* (10-15 min) . Osalemine ja vaatlus, märkmete tegemine.
3. *Õppe analüüs* – mõjude väljatoomine ja tõendused, alternatiivid (10 min)
4. *Tagasisidestamine grupis* (15 min). Eneseanalüüs (mis sinu arvates läks hästi ja mida tahad arendada) ja seejärel antakse grupi kokkuvõte.
5. *Kokkuvõte*. Õpe lõpeb koolitaja kokkuvõtliku enesehindamise ja edasisidestamisega tagasiside valguses.

Rollid mikroõppes

- *Koolitaja* – sh ka endale tagasisidestaja
- *Õppijad* – ajavõtja, juht (roteeruvad), kõik on tagasisidestajad

Reeglid mikroõppes

- Konfidentsiaalsus, mida õpime teistelt
- Ajast kinnipidamine
- Koostöö – me oleme selles koos võrdsetena.
Turvalisus
- Füüsiline ja psühholoogiline kohalolu
- Austada teiste püüdlust harjutada ja katsetada ning võtta riske. Heatahtlikkus
- Õpi ja naudi protsessi

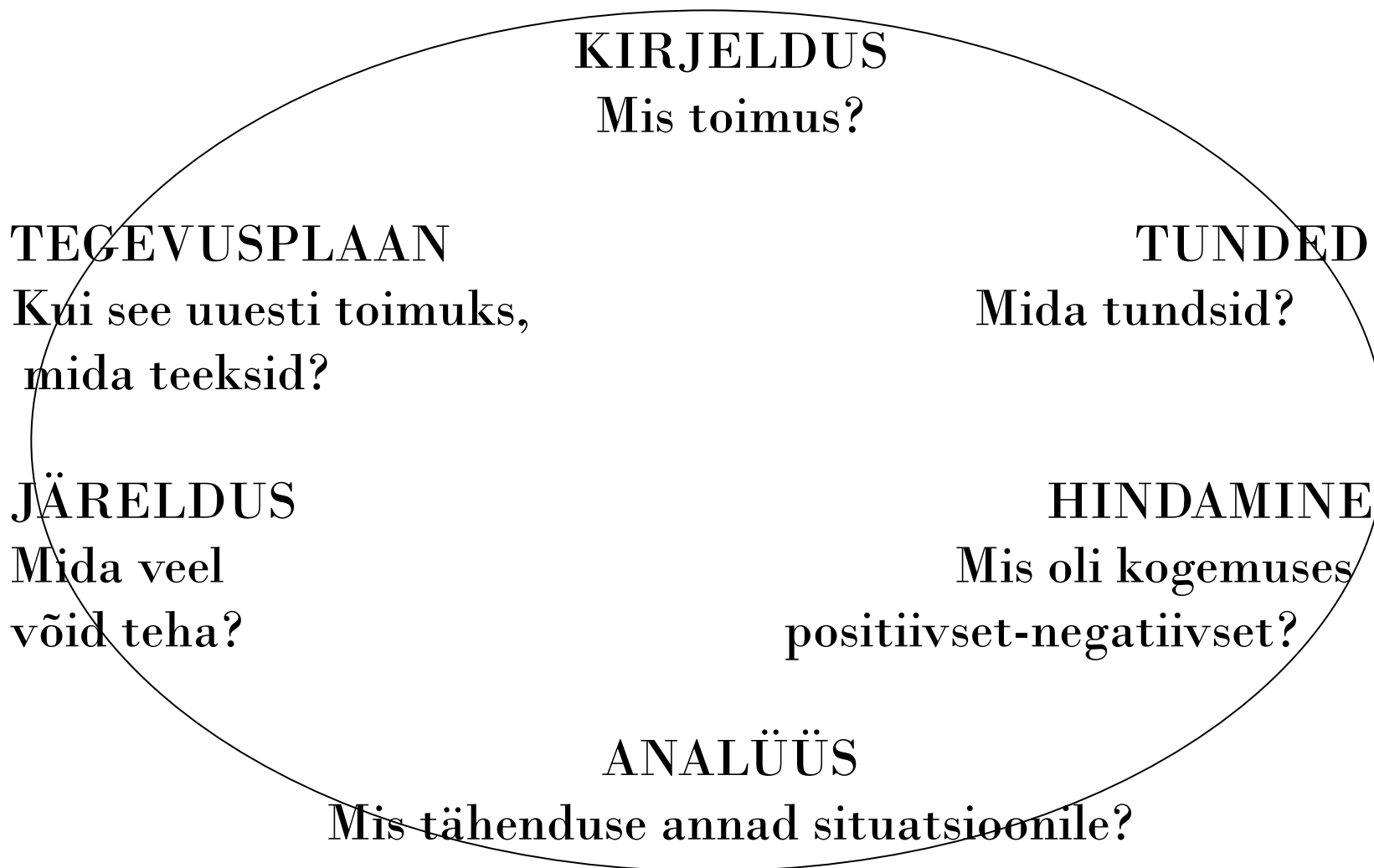
Tagasisidestamine

- Tagasiside sisuks ei ole hinnang (hinnangud) ja hindamine, vaid informatsioon käitumis- ja suhtlemisvalikute MÕJUDE kohta
- Tagasiside sisuks on see, kuidas käitumine/valikud on MÕJUTANUD MIND
- Tagasiside on asjakohane, kui ta lähtub konkreetsetest eesmärkidest ja põhineb kokkulepetel
- Tagasiside peegeldab tagasisidestaja empaatiat, positiivset suhtumist, enesekehtestamist, konkreetsust, konfrontatsiooni ja valimisolekut suhtlemiseks
- Vastuvõtmine eeldab orientatsiooni iseendale, enesearengulist hoiakut, valmisolekut tagasisidet saada, valmisolekut suhtlemiseks ja kuulamiseks. Kuulamine, avatus, küsimine.... Kõigega ei pea nõustuma.

Tagasisidestamise põhimõtted

- Mõjude peegeldus.
Mis mind mõjutas? Kirjeldav, mitte hinnanguid andes. Mina sõnumina.
“Ma hindan, kuidas sa selgitasid ...”, mitte *“Sa selgitasid seda väga hästi”*.
- Konstruktiivne ja vaatlusel põhinev (kirjeldav – nägin, kuulsin), mitte hinnanguline.
„Nägin, et mängisid pliiatsiga ja see viis mu tähelepanu kõrvale”, mitte *niivõrd “Sa oled ärev ja pole ette valmistanud.”*
- Alternatiivid, arengukohad ja võimalused küsimustena.
“Näen, et praegu oli tegevus sinu keskne ja seetõttu märkasin pliiatsiga mängimist. Kuidas saaksid meid õppijatena enam kaasata nii, et me ei märkaksi Sinu pliiatsiga mängimist?”
- Tasakaalustatus (positiivse ja arengukohtade väljatoomisel).

Refleksiooni protsess (Gibbs 1988)

Koolitaja professionaalse eetika põhimõtted

- ausus
- hoolimine
- kõrgete standardite seadmine
- intellektuaalsete väljakutseteid pakkuvate õpikogemuste loomine
- õppe korraldamine ja juhtimine õppimisele kaasa aitamiseks
- õppijakeskse õpikultuuri loomine
- pidev õpetamise reflekteerimine ja parendamine

(Lumpkin, 2007)